

**Hanzehogeschool
Groningen**

University of Applied Sciences

Ondernemen in Noord-Nederland

Macro-economische ontwikkelingen en bevolkingsontwikkeling

**share your talent.
move the world.**

KKNN / Stadswerk, 23 september 2020
Dr. Elles Bulder

Introductie

- Kenniscentrum NoorderRuimte, lectoraat
- Macro-economische ontwikkelingen in (Noord-)Nederland
- Demografische ontwikkelingen in (Noord-)Nederland
- Consequenties / kansen van deze ontwikkelingen

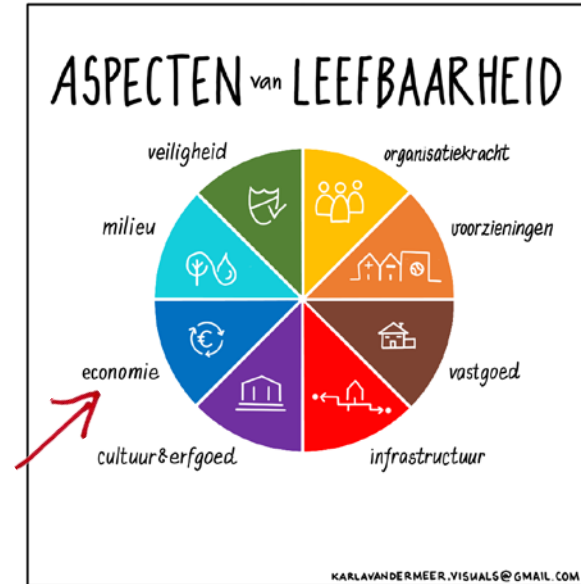
Kenniscentrum NoorderRuimte en lectoraat

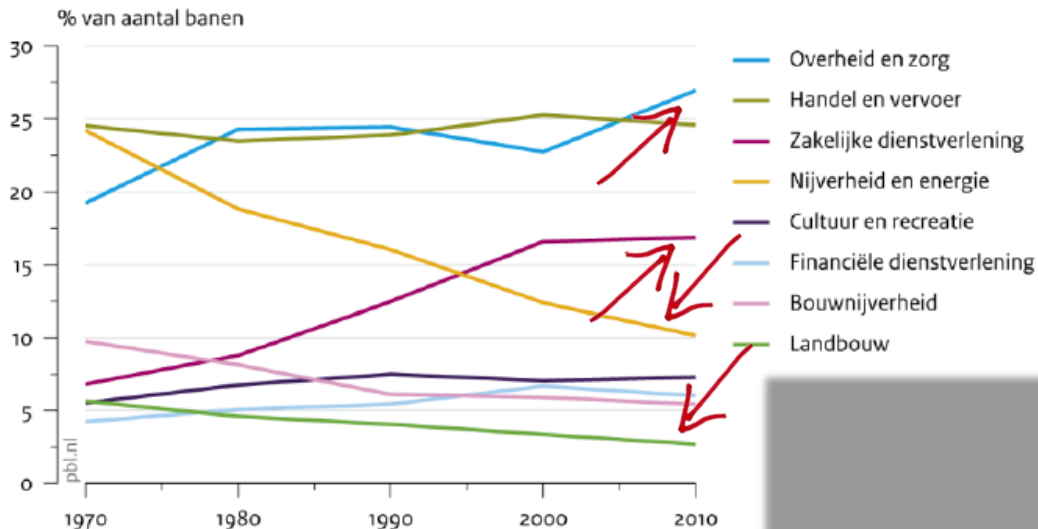
**Hanzehogeschool
Groningen**

University of Applied Sciences

Kenniscentrum NoorderRuimte

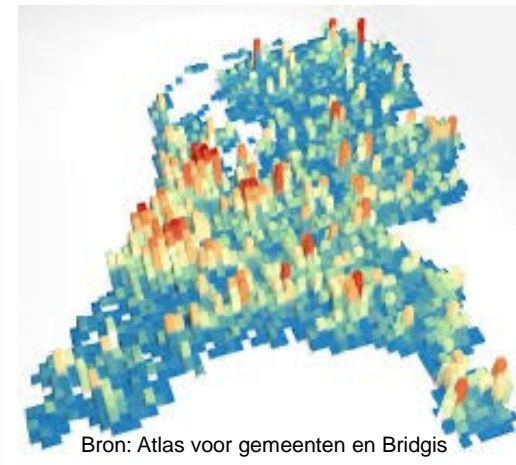

Macro-economische ontwikkeling - nationaal

Aandeel banen naar sector in Nederland, 1970-2010

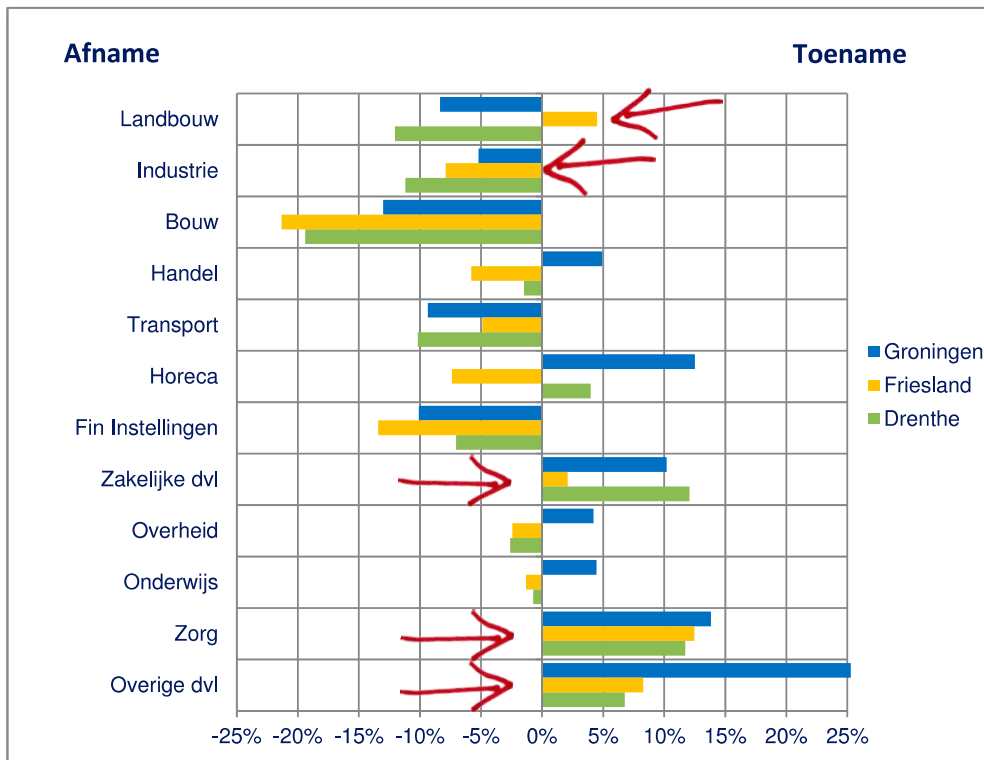
Agglomeratievoordelen gemeten in toegevoegde waarde per vierkante meter in 2013

Bron: Europese Commissie, 1964

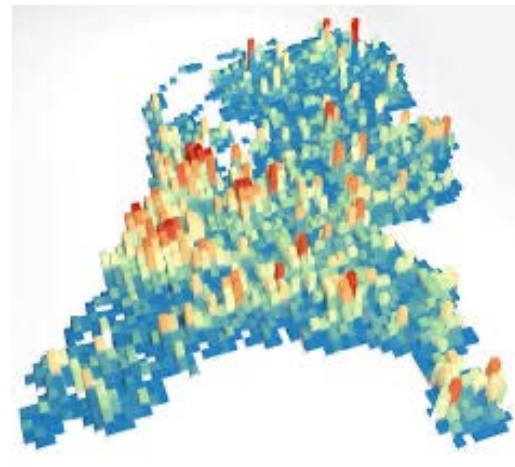
share your talent. move the world.

Macro-economische ontwikkeling - regionaal

Ontwikkeling banen ≥ 12 uren per sector in de drie noordelijke provincies 2008-2013

Bron: SER Noord-Nederland (2014)

Macro-economische ontwikkeling - Lokaal

De Toekomst (1)

1900 - Verwerkingscoöperatie 'De Toekomst' opgericht door plaatselijke boeren -> 1900 werd De Toekomst I gebouwd en in 1908 De Toekomst II

Reden: introductie kunstmest (1885). Hierdoor nam aanbod stro op de markt toe en kelderde de prijs van graan en stro.

1900-1915 - 9 nieuwe coöperatieve strokartonfabrieken.

1965 – Concurrentie grijskarton te sterk

1968 – Sluiting en liquidatie

Macro-economische ontwikkeling - Lokaal

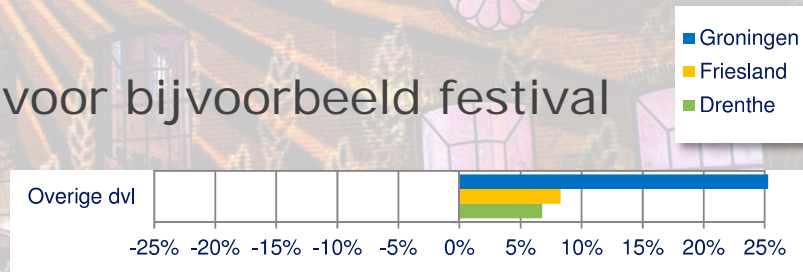
De Toekomst (2)

1997 - De Toekomst II monumentstatus

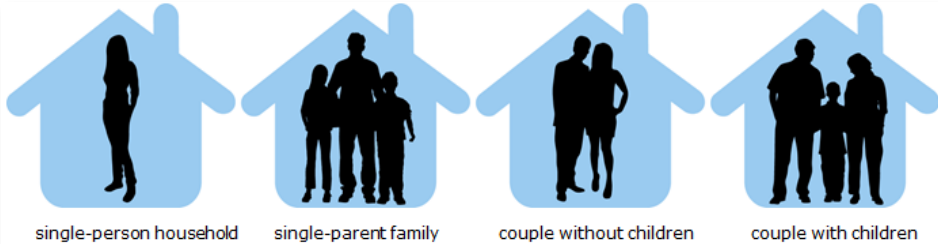
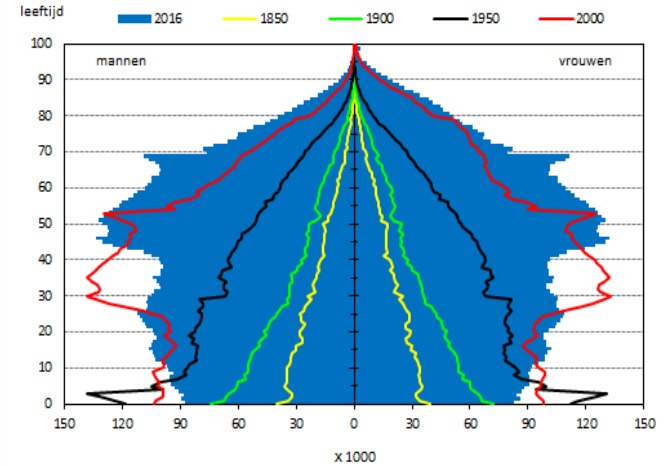
2005 - De Toekomst I gesloopt

2009 – Start restauratie De Toekomst II

Inmiddels evenementenlocatie voor bijvoorbeeld festival
Grasnapolsky

Demografische ontwikkeling - nationaal

38% (2019)

6% (2019)

29% (2019)

27% (2019)

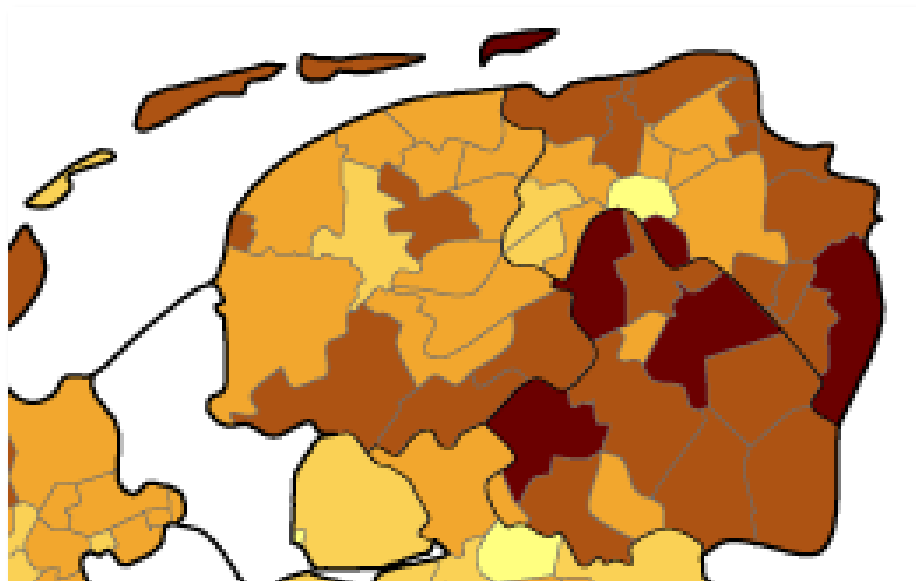
Bron: CBS

Demografische ontwikkeling - regionaal

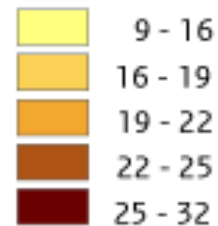

Demografische ontwikkeling - regionaal

Vergrijzing bevolking 2018

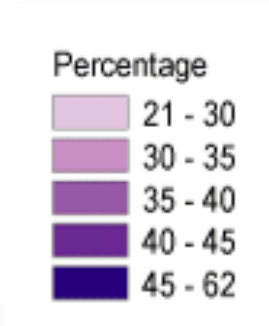
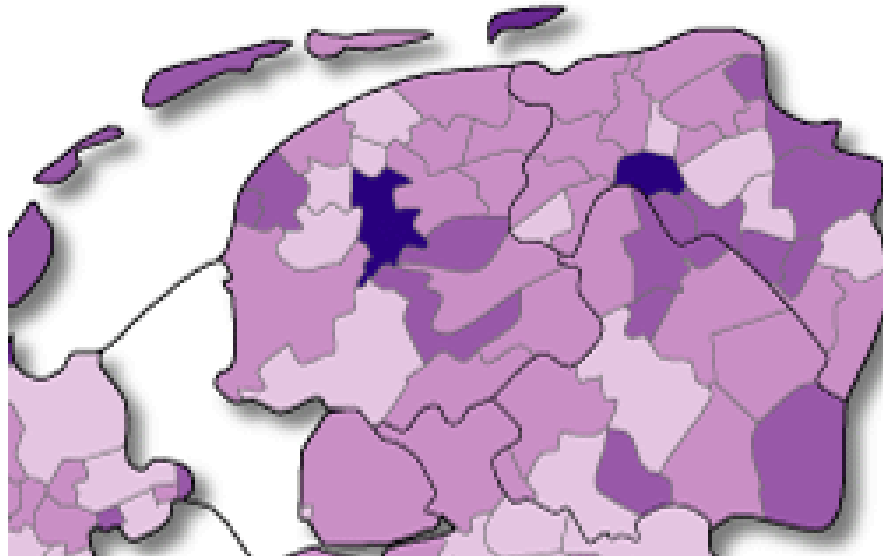
Percentage

Vergl. Nederland = 18,9%

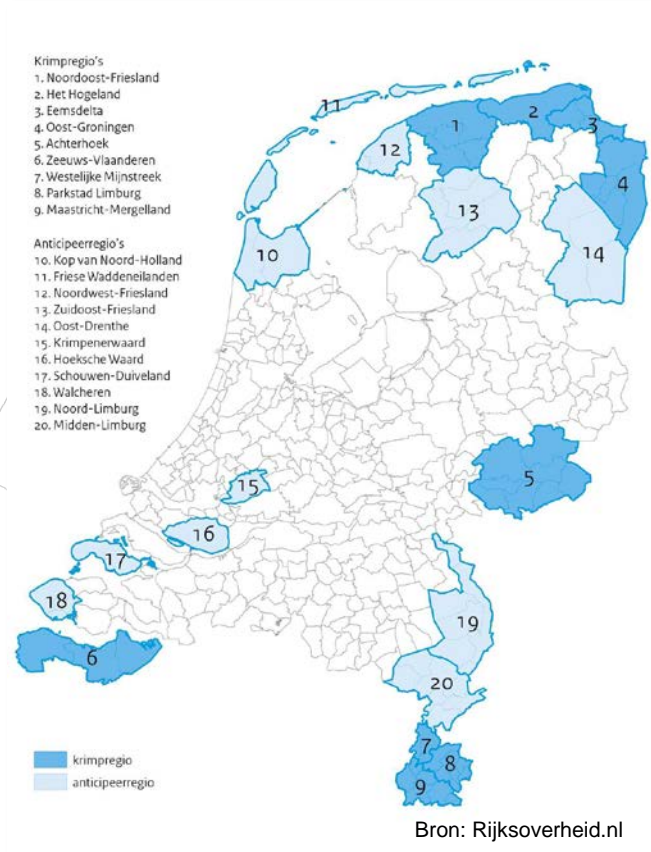
Demografische ontwikkeling - regionaal

Eenpersoonshuishoudens 2020

Vergl. Nederland = 39%

Demografische ontwikkeling - regionaal

- 1 Noordoost-Friesland
- 2 Het Hogeland
- 3 Eemsdelta
- 4 Oost-Groningen

- 11 Friese Waddeneilanden
- 12 Noordwest-Friesland
- 13 Zuidoost-Friesland
- 14 Oost-Drenthe

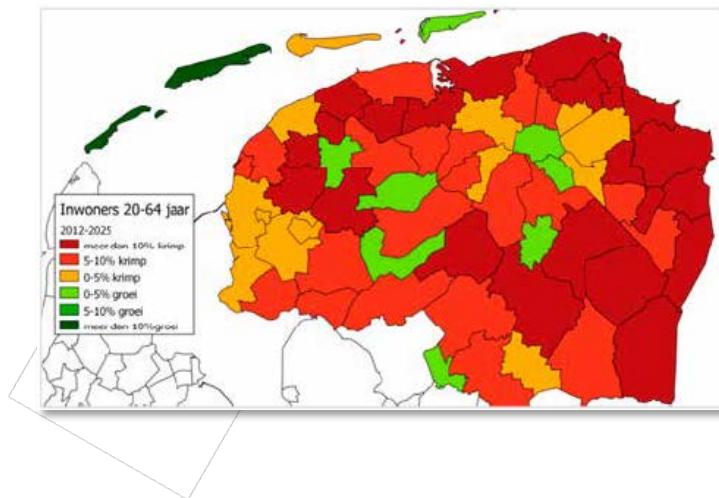
Vastgesteld in 2015

...consequenties

Deze ontwikkelingen hebben belangrijke consequenties, bijvoorbeeld voor de:

- omvang en structuur van de arbeidsmarkt
 - woningmarkt
 - vraag naar producten en diensten
- => kansen voor ondernemers

...consequenties voor de arbeidsmarkt

Inwoners in de leeftijd 20-64 jaar (2012-2025)

Groei in de (oude) gemeenten:

Leeuwarden

Heerenveen (Anticipieerregio)

Smallingerland (Anticipieerregio)

Groningen

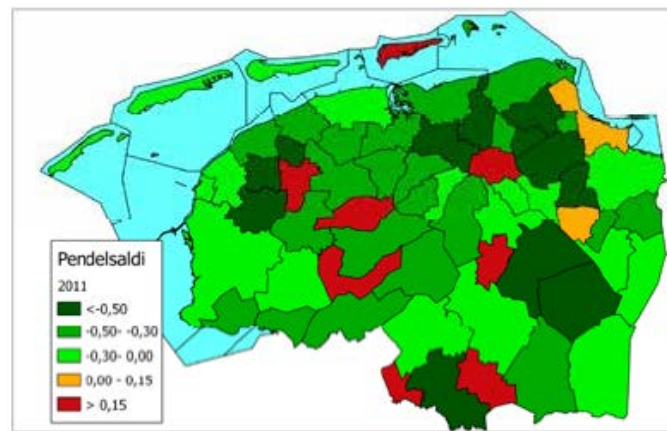
Haren

Assen

Meppel

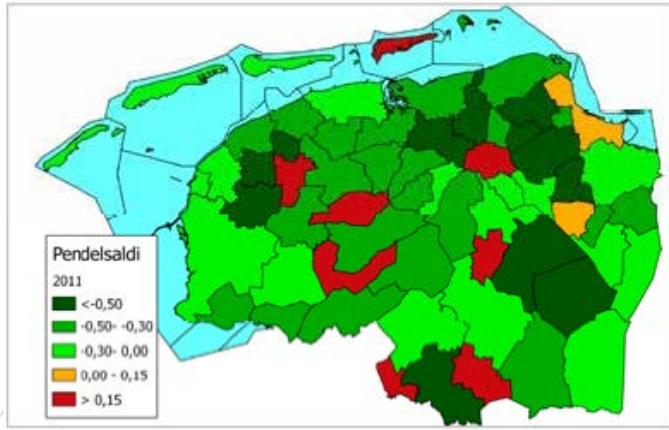
Bron: SER NN

Pendelsaldi, 2011

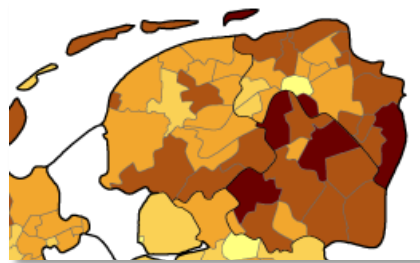
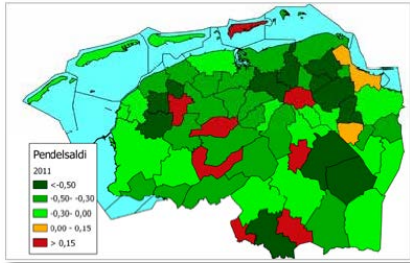

share your talent. move the world.

...consequenties / kansen op de woningmarkt

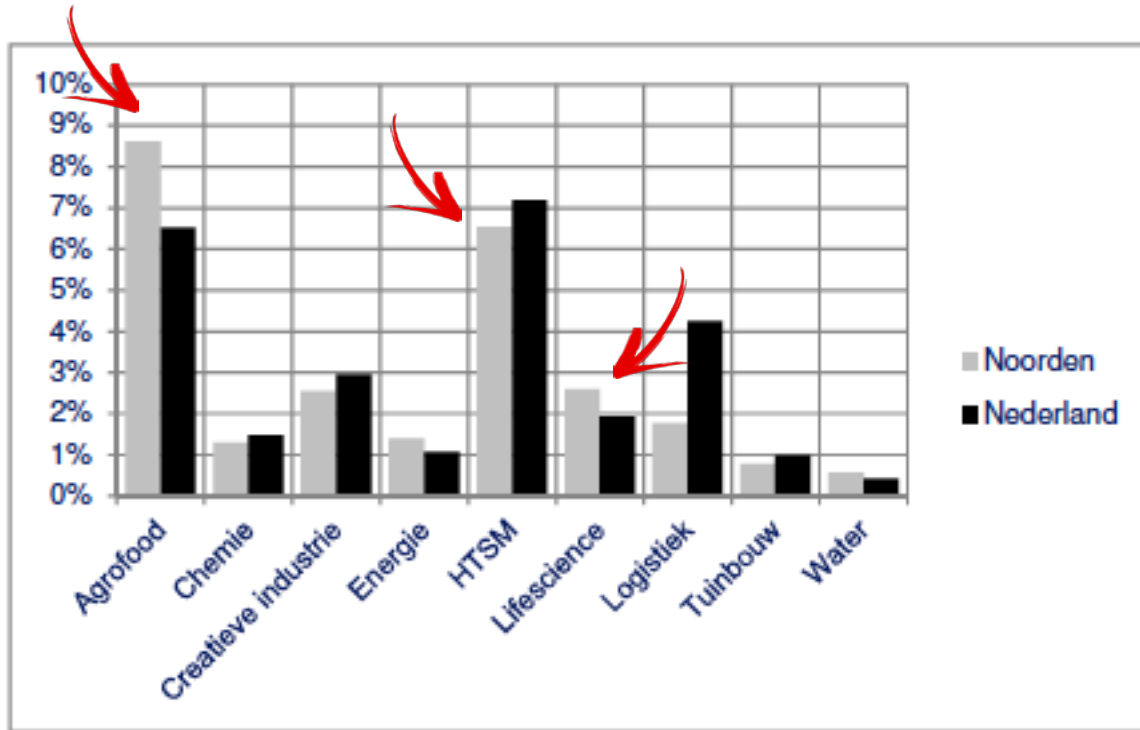

...consequenties/kansen productontwikkeling

share your talent. move the world.

...en de kansen 'in de topsectoren'-regionaal

Bron: SER NN

...Universiteit van het Noorden - regionaal

Hanzehogeschool, Van Hall Larenstein, NHL Stenden Hogeschool en de RUG - verenigd in de Universiteit van het Noorden - richten zich op drie thema's:

- energietransitie met het accent op waterstof / groene chemie;
- public health; en
- digitalisering

Met als doel om samen met het bedrijfsleven en het maatschappelijk middenveld de economische kracht van Noord-Nederland volledig te benutten en verder vergroten.

...en de kansen 'van een grensregio' - regionaal

“Door grensbarrières behoren de meeste grensregio’s in Nederland tot de krimpregio’s.... Op langere termijn zullen de toegenomen agglomeratievoordelen in de grensregio’s er naar verwachting voor zorgen dat **steeds meer mensen en bedrijven zich er gaan vestigen.**” (Marlet, *Groeien aan de Grens*, 2014)

share your talent. move the world.

...Innovatiewerkplaats EDRiT - lokaal

Samenwerking tussen hogescholen, universiteiten, overheden, organisaties en ondernemers rond de vraagstukken in de Eems Dollard Regio.

**Hanzehogeschool
Groningen**
University of Applied Sciences

Lectoraat Leefomgeving in Transitie
Dr E.A.M. Bulder
e.a.m.bulder@pl.hanze.nl

share your talent. move the world.

